

Í Calcutta er fólkatalið so stórt, at langt frá öllum hafa tak á bögva undir

teir eru noyddir at liggja á gólvinum, sum ikki er tað besta staðið eftir ein abort. Til hesi sjúkrahúsini eru tað knýttir tveir læknar.

Tað sigur seg sjálv, at familjutrættisleggingin í Calcutta er alt ov litið umfevnandi. Framvegis eru tað nógvar milliónir, ið ikki hava hoyrt um trættrættislegging. Ein byrjan er gjørt, og hon eigur at stuðlast.

Tann indiska stjórinn hevur

fyrir stuttum kunngjørt eina lóg, sum skal steðga fólkavøkstri. Í India búgva einar 600 milliónir menniskju. Tann nýggja lógin vil forða hjúnum við meiri enn 2 børnum í at fáa almenn lán, ókeypis læknahjál, stuðul til útbúgving, íbúðir í almennum byggjari ella starv hjá tí almenna.

Tvungin sterilisatión

Samstundis hava nakrir landslutir skipað fyri tvungnari steri-

lisatión av hjúnum við meira enn trimum børnum. Forsetin, Indira Gandhi, hevur tó sagt, at hesar ætlanir ganga ov vitt.

India hevur havt familjutrættislegging síðani 1952. Ikki fyrr enn í 1967 kom gongd á. Róknast kann við, at bert 16 milliónir av 100 í tí fertila aldrinum brúka fyribyrgjandi evni.

Stjórnartalsmenn halda, at familjutrættisleggingin hevur forðað fyri 21 milliónum burðum.

Kjartan Mohr:

— Eg verði forfylgdur í lögtinginum!

— Fær framburðsflokkurin sess í marknaðarnevndini, er talan umbrot á avtalu millum samgonguflokkarnar, sigur Jógván Durhuus

— Í spurninginum um at lata framburðsflokkinn fáa sess í marknaðarnevndini hevur verið talan um beinleiðis forfylging av mær!

Hetta segði Kjartan Mohr, úr framburðsflokkinum, undir viðgerðini av einum uppskoti á tingi um at lata allar flokkar verða umboðaðar í marknaðarnevndini. Við 2. viðgerð legði Jákup Fr. Óregaard, úr javnaðarflokkinum, fram eitt broytingaruppskot, haffert ein flokkur, sum ikki er umboðaður í 7 manna tingnevndum, skal fáa rætt til umboðan í nevndini.

Jákup Fr. Óregaard segði, at marknaðarnevndin er av einum serligum slag í mun til hinar nevndirnar, at við limirnir í nevndini ikki hava rætt til at almánakunngerá tað, sum teir viðgera í nevndini.

Hann segði, at tað altið er torført hjá einum tingmanni at skula taka avgerð í málum, sum

hann ikki hevur vitan um frammanundan, og at tað var dømi um tað á tingi í lóguni. Óregaard segði, at fyrr hava allar flokkar verið umboðaðir í marknaðarnevndini, men aftan á seinasta lögtingsval varð hetta broytt, soleiðis at samgonguflokkarnir fingi fimm mans og andstöðan tveir.

Vald eftir styrki

Jógván Durhuus, úr tjóðveldisflokkinum, mælti frá til at samtykkja uppskoti í málinum, tí so varð talan um brot á avtaluna, sum varð gjørd millum samgonguflokkarnar um val av nevndum. Hann segði, at tað varð semja um at velja marknaðarnevndina og figgjarnevndina eftir styrki, har tann eini flokkurin ikki er umboðaður. Jógván Durhuus helt, at tá eitt mál sum hetta kom fram, so mátti samstundis verið skotið

upp at gera broytingar í valinum av figgjarnevnd.

Diktatur

Kjartan Mohr, úr framburðsflokkinum, segði, at hann hevði ikki væntað annað frá tjóðveldisflokkinum. Hann segði, at tað er munur á figgjarnevndini og marknaðarnevndini, og at marknaðarnevndin er ein uttanríkisnevnd. Kjartan Mohr helt, at tað er ein minkar av einum flokki ikki at loyva einum øðrum flokki at fáa sæti í einari uttanríkisnevnd, og hann nevndi, at her er talan um diktatur. Kjartan Mohr segði, at hetta var ein persónlig forfylging av Kjartan Mohr.

Við atkvøðugreiðsluna fullu bæði uppskotini.

Meininga-diktatur?

Mikudagin 24. mars skrivar «Heimamaður» í Sosialinum m. a., at «... hetta breggjandi slag, sum bara elvir til ónøgd, ger betur fyri tey sjálvi og feroyska samfelagið at halda seg burturi með alla ...»

Eg má siga, at eg stúrsaði við, tá eg las hesi orðini. Her stendur svart uppá hvitt, at «heimamaður» (og fleiri við honum?) vilja hava fólk við ávisum hugsanum (kritiskum?) útivist úr føðilandi sinum Føroyum. At einhver skal bekenna seg tileina hugsan, sum ikki er atfinningarsom, um «heimamenn» skulu geva einum loyvi at búgva her. Tað er ikki fyrstu ferð, at eg lesi slíkt, eg vil ikki brúka orðið fyri ta filosofi, sum praktiserar slíkt meiningsterror, honhever verið galdandi í Týsklandi, og í einstøkum førum hava eisini teir fólksku sonevndu «kommunistarnir» í Kreml nýtt vald fyri at eksportera «problematisks» fólk burtur av landinum.

Eg vil fegin spyrja «heimamann» um, hvørjar arbeidsmáttar hann og hansara ætla at nýta fyri at forða føroyingum við hugsanum, sum honum ikki dárar, at búgva í Føroyum, og arbeida her sum annað fólk. Eg vil spyrja hann, um hann veit at siga mær, um ein slík diskriminátión av hugsandi fólki longu verður praktiserað. Um so er, skal eg sjálvboðin keypa mær kuffertið, eins og teir intellektuellu gjørdi í 30'anna Týsklandi. Og vóna, at eftirtíðin verður eins glað fyri mitt kuffert, sum hon varð fyri kuffertini hjá týskarum í útiseti. Eg vóni at fáa svar frá «heimamanni!» Tí «breggjandi slag» hava vit almikið av í Føroyum, tað man ikki einans vera millum akademikarar. Og tað ber ikki til at «elva til ónøgd», um ikki ein spír til ónøgdina liggur undir jørðini. Sjálvandi ber eisini til at lata eyguni aftur og syngja tjóðskaparsangir. Tað er kanska ikki «breggjand»?

Magnus Dam Jacobsen hevur í opnum brævi kvittað við blaðið «Oygjaskeggja». Hann er tí farin at skriva í Dimmalætting. Um tað er meiningarnar hjá G.L. Samuelsen ella øðrum sambandsmonnum, sum eru so lokkandi, veit bert Magnus sjálvur; men orsökini til, at hann so dramatiskt vendir opna blaðnum Oygjaskeggja bakið og leitar til GLS, sigst at vera hon, at hann hevur fingið ilt av eini meining, sum hevur staðið í Oygjaskeggja, apríl nr. Her hava vit eitt sindur av tí sama, sum eg nevndi fyrr. Fólk, sum ikki tolerera, at onnur kunna hava meiningar, sumeinum ikki dárar. Tað er ikki litið av duplutmorali, sum skal til fyri fyrst at góðtaka, at Oygjaskeggja er eitt «opið forum», har allar meiningar kunnu koma fram uttan censur, og síðani gerast spinnandi óður yvir, at ein meining, einum sjálvum ikki dárar, er komin í blaðið og ikki censurerast. At lasta einum blaði í sær sjálvum, sum Magnus veit, einans er pappir og prentsverta, ella at lasta eini blaðstjórni, sum ikki hevur tiluppgávu at redigera og censurera, men einans at administrera og syrgja fyri, at blaðið kemur út — tað er ein

undarligur máti at sleppa sær undan sunnum tjaki um spurningarnar. At Magnus er barnsligt provokeraður, rættvisger neyvan ta tilvildarlugu og jánkaslugu stóðu, einans at skriva fyri at «balansera» meininga-innihaldið, sum hann sigur. Um onkur skrivar nakað gott, má Magnus skriva nakað tvælt fyri at «balansera» tað heila og skapa eina líkavekt. Samanliga hevur hann livað upp til henda politiska «balansukunst» við at leggja nokur svart orð í Dimmalætting fyri at avbalansera alt hetta, sum kemur frá «Framanum» og «Oygjaskeggja». Tað er ikki litið av anarkistiskari barlast, sum skal til fyri at rættvisgera slíka oppurtunismu og stóðloysi.

Nú veit eg ikki, um Magnus hatar børn, tá hann brúkar «barnsligt» sum eitt skeldsorð, eins og aðrir mentamenn brúka «kventrasligt» (kvinnuligt) sum niðursetandi. Hann brúkar eisini «óbúgvíð» sum skeldsorð, uttan tó sjálvur at sýna nakað sum helst «búgvíð» í sínum stókk-konservativa áløpi á blaðið «Framin»: reint marxistiskur, dogmatiskur, eintáttaður, turrgeidur fyri sjálvstøðugar tankar, uttan anda, virðing, vit, list, sál.

Tað ber væl til at finnst at hugsanum, sum ein ikki veit nakað sum helst um. Hvát Magnus veit um marxismu uttan teir vanligu forðomarnar frá borgarligu pressuni, er ilt at fáa eyga á. Borgarligar frásur og flokslar eru hesi orð, hann kritiserar við. Tað kann vera, at anarkistarnir, sum M. bekennir seg til, liva í teirri lívslygn, at tankar kunnu vera «sjálvstøðugar», og øll henda borgarliga fíkkuheimspekin um «persónligt frælsi», individualismu, og teirra «vit, list og sál», alt hetta hava «anarkistarnir» arvað. Teir kunnu ikki sýna úrslit, tí teir vilja ikki siggja megina í samarbeiði, men einans í privatum bardaga við seg sjálvum og tað, sum liggur framman nésina, alt samalt stýrt av kenslum og romantikki. Sjálvandi er virðið á «anarkismuni» og øllum hesum «vit og sál og list»-hugsanum tað sama virðið, sum liggur í borgarligu egoismuni: ein og hvar er sær sjálvum næstur. Tí torir Magnus ikki at taka politiska stóðu, av ræðslu fyri at missa seg sjálvum burtur.

Vónandi verður Magnus ikki at venda eisini Sosialinum bakið, tí min hugsan slapp at standa í blaðnum. Tí tað hevði verið «barnsligt og óbúgvíð» við hansara egnu orðum.

P.S. Orsøkin til, at eg ikki skrivi navn undir hetta er, at eg búgvi í Havn og tími ikki at verða áløpin niðri á Vaglinum, inni á kondittarinum ella heima við døgurðaborðið, fyri tað eg havi skrivað. Um nakar hevur hug at tjakast, skal tað vera í blaðnum, fegin undir dulnevni, tað eru orðini, sum telja, ikki tilvildarluga «kristna navnið». Eg havi heldur ikki hug til, at foreldur, systkin, omma og abbi skulu hoyra glósur á arbeidsplassum, av tí at eg loyvi mær at skriva í eitt blað.

Takk fyri
Niðurbundið Skald